

Szczecin dn. 13 października 2020r.

Prof. dr hab. n. med. Marcin Słojewski
Katedra i Klinika Urologii i Onkologii Urologicznej
Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie

**Recenzja dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego
dr n. med. Bartosza Małkiewicza ubiegającego się nadanie stopnia naukowego
doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych, dyscyplinie
medycyna wykonana na zlecenie Rady Dyscypliny Nauki Medyczne
Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu**

Dr n. med. Bartosz Małkiewicz ukończył Wydział Lekarski Akademii Medycznej im. Piastów Śląskich we Wrocławiu z wyróżnieniem w 2000r. Tytuł doktorski na tej samej uczelni otrzymał w 2007 r. na podstawie pracy „*Ocena wartości prognostycznej p53, Bcl-2 i Ki-67 w raku stercza*”, której promotorem był prof. Romuald Zdrojowy. Warto podkreślić, że talent badawczy kandydata spotkał się już wówczas z uznaniem środowiska urologicznego, co wyraziło się przyznaniem przez kapitułę i Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Urologicznego prestiżowej nagrody im. Tadeusza Krzeskiego za najlepszą rozprawę doktorską. Od 2009 r. kandydat jest urologiem po zdaniu z wynikiem bardzo dobrym egzaminu specjalizacyjnego.

Dr Małkiewicz od początku związał swoją drogę naukową i zawodową z urologią będąc w latach 2002-2006 uczestnikiem Studium Doktoranckiego, jednocześnie pracując początkowo w ramach wolontariatu, a następnie odbywając szkolenie specjalizacyjne w ramach rezydentury w Katedrze i Klinice Urologii i Onkologii Urologicznej Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego we Wrocławiu. Przechodząc poszczególne szczeble kariery akademickiej pełni aktualnie funkcję Zastępcy Kierownika tej Kliniki. Należy podkreślić, że Kandydat wykazywał się aktywnością naukową od samego początku swojej kariery zawodowej. Lista jego publikacji z okresu zarówno sprzed, jak i po uzyskaniu stopnia doktora jest bogata i dowodzi szerokich zainteresowań naukowych, w których Kandydat z powodzeniem łączy problemy kliniczne z zagadnieniami badawczymi. Sumaryczna punktacja dorobku naukowego dr n. med. Bartosza Małkiewicza wynosi 41,361 w punktacji *Impact Factor* oraz 598 punktów MNiSW. Obejmuje on łącznie 62 pozycje w tym 28 prac oryginalnych (16 z IF), 9 prac poglądowych, 4 opisy kazuistyczne, 12 rozdziałów w podręcznikach, 10 prac w suplementach czasopism. Kandydat jest również aktywny w zakresie prezentacji własnego dorobku, czego dowodem jest lista 41 streszczeń zjazdowych, w tym 17 na kongresach międzynarodowych, w których jest autorem lub współautorem przedstawianych prac. Liczba cytowań wynosi 222 (208 bez autocytowań), a łączny indeks Hirscha 8 (stan na dzień 14.02.2020r.)

Podstawą ubiegania się o tytuł doktora habilitowanego nauk medycznych jest zgodnie z treścią art. 16 ust. 2 Ustawy z dn. 14 marca 2003 o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach naukowych i tytule w zakresie sztuki oraz w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz. U. nr 196, poz. 1165) praca monograficzna pod tytułem „Ocena kliniczna roli rozszerzonej limfadenektomii uzupełnionej śródoperacyjnym obrazowaniem izotopowym w modyfikacji własnej u chorych na raka pęcherza

moczowego poddanych cystektomii radykalnej”, która ukazała się w 2020r. nakładem Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu (ISBN 978-83-7055-611-2).

Wyniki leczenia raka pęcherza moczowego naciekającego mięśniówkę metodą radykalnego wycięcia narządu są wciąż niezadowalające, szczególnie w naszym kraju. Przyczyną jest nie tylko zbyt późne rozpoznanie choroby i opóźnienie w decyzji o leczeniu radykalnym, ale również jakość i rozległość onkologiczna operacji, której składową jest wycięcie regionalnych węzłów chłonnych. Z satysfakcją należy uznać więc zajęcie się przez dr B. Małkiewicza tym problemem badawczym. Jak słusznie Autor pisze we wstępie: *„...odpowiedni zakres limfadenektomii pozostaje kontrowersyjny, podobnie jak minimalna liczba węzłów, która powinna być usunięta. Model drenażu chłonki jest swoisty dla każdego pacjenta. Zakres limfadenektomii może być zindywidualizowany zgodnie z przedoperacyjnym i okołoperacyjnym stadium cechy N, a tym samym zmniejszyć uraz operacyjny i ryzyko działań niepożądanych”*. Praca liczy 202 strony i została podzielona na 9 rozdziałów w tym streszczenie w języku angielskim. Szczegółowe omówienie rozległej monografii przekracza ramy niniejszej oceny stąd też skupię się jedynie na najważniejszych moim zdaniem aspektach pracy. Bodźcem do podjęcia tak rozległego zadania badawczego było zdaniem Autora istnienie w piśmiennictwie medycznym wyraźnych kontrowersji i nierozstrzygniętych do tej pory kwestii dotyczących tematu rozległości limfadenektomii w raku pęcherza moczowego. Kandydat postawił sobie kilka celów badawczych, z których za najistotniejszy z praktycznego punktu widzenia należy uznać ocenę ewentualnych korzyści onkologicznych z zastosowania metody śródoperacyjnego obrazowania węzłów wartowniczych w porównaniu do limfadenektomii wykonanej w standardowym zakresie. Materiał badany stanowiła baza 134 chorych poddanych cystektomii w Klinice Urologii i Onkologii Urologicznej UM we Wrocławiu w latach 2015-2018 podzielonych na II grupy o podobnej liczebności i rozkładzie demograficznym.

Autor stosował w pracy metodę obrazowania węzła wartowniczego z użyciem obrazów limfoscyntygrafii SPECT/CT (znacznik nanokoloid-99mTc) z następującą śródoperacyjną inspekcją obszarów spływu chłonki z użyciem podręcznej sondy promieniowania gamma. Uzyskane wyniki pomiarów definiowały zakres limfadenektomii w grupie badanej. Odsetek dodatnich węzłów porównano z materiałem pobranym w trakcie limfadenektomii standardowej w zakresie dołów zasłoniętych, naczyń biodrowych zewnętrznych i wewnętrznych. Wieloczynnikowa analiza obejmowała również takie parametry jak ocena skuteczności onkologicznej definiowanej jako cechy progresji, wznowy miejscowej i przeżycie ogólne. Dodatkowo oceniano częstość występowania powikłań około i pooperacyjnych. Autor w umiejętny sposób zastosował odpowiednie do analizowanego materiału metody statystyczne ze znanostwem znamionującym dojrzałość badawczą i znajomość nowoczesnego warsztatu naukowego. Na uwagę zasługuje staranna strona edycyjna, oszczędne posługiwanie się liczbami w formie tabel oraz umiejętnie dobrane ryciny. Będąc wysoce wyczulonym na jakość języka nauki chciałbym podkreślić wysoki poziom lingwistyczny pracy, co świadczy o wysokiej kulturze doktoranta i jego czytaniu, jak sądzę nie tylko w zakresie literatury medycznej. Z obowiązku recenzenta muszę zauważyć, że Kandydat nie oparł się dość powszechnej pokusie nadmiernej cytacji zamieszczając w spisie piśmiennictwa aż 417 źródeł, niestety umieszczonych w porządku alfabetycznym, co czytelnikowi może sprawiać pewne trudności w poszukiwaniu odpowiedniego piśmiennictwa. Kandydat wybrnął jednak z tego konstruując w rozdziale „Omówienie wyników” zwięzłą i rzetelną dyskusję, której lektura dowodzi naukowej dojrzałości kandydata, umiejętności poruszania się w temacie oraz konfrontacji uzyskanych wyników własnych z danymi pochodzącymi od innych badaczy.

Zwieńczeniem pracy jest sześć zwięzłych wniosków, z których za zasługujące na szczególne podkreślenie należy moim zdaniem uznać punkty 1 i 5 ze względu

na ich uniwersalność i przełożenie na praktykę operacji wykonywanych w innych ośrodkach. Wnioski te zasługują na popularyzację w formie oddzielnej publikacji.

W dorobku naukowym Kandydata poza obszarem objętym tematem monografii będącej podstawą ubiegania się o tytuł doktora habilitowanego, można wyróżnić trzy główne kierunki badawcze. Pierwszy dotyczy zagadnień markerów prognostycznych w nowotworach urologicznych i był przedmiotem kilku publikacji z tego zakresu. Dotyczyły one zarówno raka stercza, raka nerki jak i raka pęcherza moczowego wnosząc wiele w rozwój współczesnej wiedzy na ten temat. Ten szczególny kierunek od dawna jest domeną ośrodka, z którego wywodzi się Kandydat, a jego udział w grupach badawczych z tego zakresu dowodzi umiejętności pracy zespołowej i umiejętności Kandydata do sprawnego poruszania się na różnorodnych polach aktywności naukowej. Potwierdza to również udział dr med. B. Małkiewicza w zespołach wieloośrodkowych zajmujących się zagadnieniami genetycznego podłoża raka gruczołu krokowego. Z satysfakcją stwierdzam, że kandydat z dużą swobodą i znajomością tematu radzi sobie z problemami leżącymi często dość daleko poza sferą codziennych zainteresowań urologii i ocierającymi się nierzadko o zagadnienia z dziedziny nauk podstawowych takich jak genetyka czy immunologia. Ostatnim polem szczególnego dorobku Kandydata (szczególnego z powodu zainteresowań recenzenta) jest laparoscopia w urologii oraz jej zastosowanie w transplantologii. Swoje pierwsze kroki w zakresie uro-laparoskopii Kandydat stawiał pod okiem niekwestionowanego autorytetu i mistrza w tej dziedzinie, prof. T. Szydełko. Pozwoliło to na osiągnięcie bardzo wysokiego poziomu merytorycznego pozwalającego w konsekwencji na samodzielny rozwój, który zaowocował imponującymi osiągnięciami. Kandydat jest m. in. autorem unikalnego programu laparoskopowego pobierania nerek od żywych dawców wdrożonego w klinice wrocławskiej. Efektem tego jest największa liczba tego typu procedur w kraju oraz prestiżowa nagroda im. Prof. W. Brossa przyznana zespołowi Kliniki w 2019 r.

w zakresie organizacji procesów diagnostyczno-terapeutycznych i współpracy międzykliniczną.

Lista jego aktywności na polu planowania, organizacji zespołów i pozyskiwania funduszy na badania naukowe obejmuje również kierownictwo dwóch projektów badawczych z funduszy uczelni oraz członkostwo w dwóch zespołach badawczych. Kandydat ma również duże doświadczenie jako koordynator i współbadacz w wielośrodkowych badaniach klinicznych prowadzonych w Klinice Urologii we Wrocławiu. Jest również współtwórcą i współuprawnionym wynalazku – (zgłoszenie patentowe Nr. P.401271) pod nazwą: „Sposób i zestaw do wykrywania agresywnego raka prostaty o złym rokowaniu”. Uczestniczył w kilku edukacyjnych programach międzynarodowych m. in. dwukrotnie w seminarium Weill Cornell Master Class w Salzburgu (2007, 2011). Jest laureatem licznych nagród i wyróżnień oraz aktywnym recenzentem takich czasopism jak International Journal of Clinical Urology (IJCU), Polish Annals of Medicine, Central European Journal of Urology i European Journal of Clinical and Experimental Medicine. Jego rozwój był skutecznie uzupełniany poprzez liczne staże i szkolenia zagraniczne i krajowe oraz aktywną współpracę na polu naukowym z uznanymi ośrodkami klinicznymi w kraju (Wrocław, Szczecin) i za granicą (Węgry, Belgia). Dr n. med. Bartosz Małkiewicz jest aktywnym członkiem Polskiego Towarzystwa Urologicznego oraz organizacji międzynarodowych takich jak Endourological Society czy European Association of Urology. W latach 2006-2007 pełnił wybieralną funkcję Przewodniczącego Sekcji Adeptów Urologii Polskiego Towarzystwa Urologicznego.

Dorobek Kandydata w zakresie dydaktyki medycznej i działalności organizacyjnej jest bardzo bogaty i dowodzi jego dużej aktywności i zdolności skutecznego łączenia obowiązków zabiegowca z rolą nauczyciela akademickiego i działacza na rzecz społeczności uniwersyteckiej i lekarskiej. Budzi to zrozumiały podziw recenzenta i satysfakcję z możliwości obserwowania tak błyskotliwej kariery naukowej.

W wyniku całościowej analizy dorobku należy bez wątpienia uznać, iż osiągnięcia naukowe Kandydata wykazują znaczący wpływ na rozwój specjalności przez niego reprezentowanej. W moim przekonaniu dr n. med. Bartosz Małkiewicz we wszystkich wymaganych aspektach spełnia warunki określone w ustawie o stopniach naukowych i tytule naukowym, a jego szerokie zainteresowania, konsekwencja i aktywność naukowa jest godna podziwu.

Przedstawiona powyżej ocena dorobku pozwala więc, zgodnie z moją wiedzą i sumieniem, przedstawić Wysokiej Radzie Naukowej Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu wniosek o dopuszczenie dr n. med. Bartosza Małkiewicza do dalszych etapów przewodu habilitacyjnego.

prof. dr hab. med. Marcin Stojewski
specjalista urolog, chirurg
5064793

Marcin Stojewski